

POINT OF VIEW

OEGE BOONSTRA

Gege Boonstra is internationaal media consultant en founding partner van management adviesbureau 3Rivers

NPO Enterprises?

Deze maand viert Zweites Deutsches Fernsehen (ZDF) haar vijftigste verjaardag. De Duitse landelijke nationale omroep is heel wat jaartjes jonger dan de meeste van onze omroepverenigingen, maar heeft een stormachtige ontwikkeling achter de rug. Wie 'Die Zentrale' in Mainz bezoekt, kan zijn ogen niet geloven: hier is een enorm krachtige organisatie ontstaan, voortgedreven door de genereuze omroepgelden die de publieke omroep in Duitsland toucheert.

Maar interessant genoeg heeft men zich in Mainz niet alleen afhankelijk gemaakt van de belastingbetaler. ZDF Enterprises, dat dit jaar ook een jubileum viert, levert een interessante contributie aan de funding van de organisatie. Twintig jaar geleden werd Enterprises opgericht om een additionele inkomstenstroom te realiseren. En te lezen in het jaarverslag is dat niet onaardig gelukt.

ZDF Enterprises levert op vier manieren een bijdrage aan de financiering van ZDF: door de wereldwijde verkoop van ZDF-programma's (gebouwd op het vroege succes van *Wetten Das*), door de license fees van formats die ZDF heeft gecreëerd, door de coproductie van programma's – die vervolgens ook weer worden verkocht aan het buitenland – en ten slotte door de afdracht van de winst, die door deze ZDF-dochter aan haar aandeelhouder wordt uitgekeerd. Ieder jaar weer wordt ZDF intendant Thomas Bellut verwend met een interessante cheque van zijn 'commerciële' arm. Exacte resultaten worden niet aan de grote klok gehangen, maar dat alle elementen samen ZDF 50 tot 70 miljoen euro opleveren, is geen onrealistische schatting.

Onze westerburen doen het op dit terrein nog beter dan onze oosterburen. BBC Worldwide is de commerciële arm van de BBC en buitengewoon succesvol. Onder leiding van de net vertrokken John Smith groeide deze organisatie tegen de klippen op. De kracht van de Engelse taal brengt dit onderdeel van de BBC-motor in overdrive, want BBC Worldwide is groter dan haar commerciële

concurrenten Endemol en Fremantle... Finished product wordt met het BBC-stempel erop verkocht als warme broodjes, maar ook een aanzienlijk aantal formats trekt de aandacht van elke broadcaster buiten het perfide Albion. Met een omzet van € 1,5 miljard en een (ook alweer) aantrekkelijke bottom line levert deze organisatie een fantastische contributie aan de financiering van Auntie Beeb.

Nu is Groot Brittannië de twee na grootste exporteur van tv-programma's in de wereld, dus kun je je ook voorstellen dat de BBC op dit terrein stevige resultaten boekt. Maar waarom zouden we dat in Nederland niet kunnen, mede gezien het feit dat 'wij' de mondiale nummer 3 zijn qua export van formats? Het zal wel iets te maken hebben met het complexe eigendom van rechten, belangenconflicten tussen omroepen en de NPO of misschien wel gewoon met gebrek aan ondernemerschap. Maar dat moet onder druk van de huidige bezuinigingsronden toch veranderen, alternatieve inkomstenbronnen moeten worden aangeboden.

Er zijn voorbeelden te over. Programma's gefinancierd door publieke omroepen in Scandinavië trekken zegevierend door de wereld. *The Killing* bijvoorbeeld, gefinancierd door Danske Radio met cofinanciers, is een mega kassucces voor de Deense publieke omroep. Een opvolger van deze fantastische serie heeft zich al aangediend: *Borgen*, ook gefinancierd door DR, is een kleine blockbuster aan het worden.

Maar in Nederland krijgt de publieke omroep het niet voor elkaar een succesvolle commerciële afdeling op te zetten. Zeker, er wordt in Cannes wel wat verkocht door NPO Sales. Maar deze activiteiten staan in schril contrast met de creatieve capaciteit die in Nederland op televisiegebied bestaat. Het wordt tijd voor NPO Enterprises, hoewel die naam bij vele omroepverenigingen wel zwaar op de maag zal liggen. Maar mensen, sla toch de handen ineen en ga op publieke basis ondernemen!

“
*Ieder jaar weer wordt
ZDF intendant
Thomas Bellut
verwend met een
interessante
cheque van zijn
'commerciële' arm*
”